

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΤΟΥΣ 2005

ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ 09 ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ

ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ «Ειδική Διδακτική και Παιδαγωγικά-Γενική Διδακτική»

Σάββατο 9 -4-2005

Ε Ι Δ Ι Κ Η Δ Ι Δ Α Κ Τ Ι Κ Η (Συντελεστής βαρύτητας 60%)

Να απαντήσετε στα επόμενα δύο (2) ισοδύναμα ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ.

ΕΡΩΤΗΜΑ 1^ο:

Βασική υπόθεση της οικονομικής θεωρίας κατανομής του διαθέσιμου χρόνου είναι ότι το άτομο μεγιστοποιεί μια συνάρτηση χρησιμότητας που περιέχει αγαθά καισχόλη (ελεύθερο χρόνο).

Πώς θα αναπτύσατε το θέμα αυτό στο μάθημα, δίνοντας και ένα πρακτικό παράδειγμα με το οποίο να καθίσταται σαφής στους μαθητές σας η ισχύς της παραπάνω υπόθεσης.

ΕΡΩΤΗΜΑ 2^ο:

Διδάσκετε στην τάξη σας την έννοια του εξόδου. Αφού τελειώνετε την παράδοσή σας, ένας μαθητής ρωτάει το εξής:

«Χθες το πρωί είχα 200 € στην τσέπη μου. Με αυτά πήγα στο supermarket και αγόρασα τρόφιμα και άλλα είδη για το σπίτι συνολικού κόστους 120 €. Αυτά προορίζονται να χρησιμοποιηθούν την ερχόμενη εβδομάδα για τις ανάγκες της οικογένειας. Μετά πήγα και έβαλα στο αυτοκίνητο του πατέρα μου βενζίνη 30 €. Τέλος, πήγα και ανανέωσα τη συνδρομή του πατέρα μου σ' ένα επαγγελματικό περιοδικό πληρώνοντας 50 €. Αν η οικογένεια μου θεωρηθεί ως μία επιχείρηση, χτες βράδυ ήμασταν φτωχότεροι κατά 200 €, πλουσιότεροι κατά 200 € ή αδιάφοροι;»

Ετοιμάστε μία απάντηση έτσι ώστε να εξηγούνται οι απορίες του μαθητή.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ – ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ
(Συντελεστής βαρύτητας 40%)

Να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις του επόμενου ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ με τη μέθοδο των πολλαπλών επιλογών στο ΑΠΑΝΤΗΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Σύμφωνα με τη θεωρία του Vygotsky ο εκπαιδευτικός κατά τη διδασκαλία του:
  - α) επιλέγει ασκήσεις στις οποίες μπορούν να απαντήσουν σωστά όλοι οι μαθητές
  - β) επιλέγει ασκήσεις δύσκολες ώστε να δημιουργήσει στους μαθητές «γνωστική σύγκρουση»
  - γ) επιλέγει ασκήσεις δύσκολες αλλά προσιτές στη γνωστική ικανότητα των παιδιών
  - δ) δεν επιλέγει τίποτα από τα παραπάνω

---
2. Συχνά η «αταξία» της σχολικής τάξης συνδέεται με:
  - α) την ύπαρξη προβληματικών παιδιών
  - β) την ανεπάρκεια του σχολείου να ανταποκριθεί στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών
  - γ) τα «κλειστά» αναλυτικά προγράμματα
  - δ) την αδυναμία του εκπαιδευτικού να επιβληθεί στους μαθητές του

---
3. Ποιον μαθητή οφείλει να επαινεί περισσότερο ο εκπαιδευτικός;
  - α) Αυτόν που απαντά πάντα σωστά χωρίς ιδιαίτερη προσπάθεια
  - β) Αυτόν που αδιαφορεί εντελώς για τα μαθήματα
  - γ) Αυτόν που καταβάλλει ιδιαίτερη προσπάθεια και πλησιάζει στη σωστή απάντηση
  - δ) Κανένα μαθητή, για να μη δημιουργείται ανταγωνισμός

---
4. Ένας μαθητής αντιμετωπίζει δυσκολίες στο μάθημά σας, με αποτέλεσμα να αντιπαθεί αυτό το μάθημα και εσάς. Με ποιον τρόπο θα επιχειρούσατε να διορθώσετε τη συγκεκριμένη κατάσταση;
  - α) Αποφεύγετε να τον εξετάσετε σε αυτό το μάθημα
  - β) Χρησιμοποιείτε τη βαθμολογία για να τον αναγκάσετε να αναπτύξει θετική στάση ως προς το μάθημα
  - γ) Τον τιμωρείτε όταν διαπιστώσετε ότι δεν προσπαθεί να ξεπεράσει την άρνησή του για το μάθημα
  - δ) Επιβραβεύετε κάθε επιτυχημένη του προσπάθεια σε αυτό το μάθημα

---
5. Η «επαγγελματική εξουθένωση – εξάντληση» (burn out) του εκπαιδευτικού απορρέει κατά κύριο λόγο από:
  - α) μακρόχρονη πλήξη και αδιαφορία
  - β) μακρόχρονη σωματική επιβάρυνση
  - γ) κορεσμό από τη μονότονη και μακρόχρονη εκπαιδευτική πράξη
  - δ) αίσθηση αδυναμίας και έλλειψη επαγγελματικής και κοινωνικής καταξίωσης

---
6. Σε ποια από τις παρακάτω περιπτώσεις συμπεριφοράς που παρατηρούνται κατά την εφηβεία χρειάζεται άμεση παρέμβαση και όχι αντιμετώπιση του τύπου «θα το ξεπεράσει με τον καιρό»:
  - α) υπερβολικό άγχος
  - β) υπερβολική τάση για ονειροπόληση
  - γ) συχνές εκρήξεις επιθετικής συμπεριφοράς
  - δ) ψυχογενής ανορεξία

---

7. Οι μαθησιακές δυσκολίες στην εφηβική ηλικία οφείλονται σε:
- α) ανεπάρκεια κάποιας γενικής ή ειδικής γνωστικής ικανότητας
  - β) ελλειμματική συναισθηματική ανάπτυξη
  - γ) καθυστέρηση της γνωστικής ανάπτυξης
  - δ) γενετικούς ή σωματικούς παράγοντες
-
8. Σύμφωνα με τα στάδια της γνωστικής ανάπτυξης του Piaget, ο έφηβος διανύει το:
- α) στάδιο συγκεκριμένων λογικών πράξεων
  - β) αισθησιοκινητικό στάδιο
  - γ) προσυλλογιστικό στάδιο
  - δ) στάδιο της τυπικής και αφαιρετικής σκέψης
-
9. Διαπιστώνετε ότι οι μαθητές σας διακατέχονται από αρνητικά συναισθήματα για έναν αλλοδαπό συμμαθητή τους. Με ποιον τρόπο θα προσπαθήσετε να αλλάξετε θετικά τη στάση τους;
- α) Συστήνετε στους γονείς του μαθητή να του αλλάξουν σχολείο
  - β) Τονίζετε τα θετικά σημεία του αλλοδαπού μαθητή στην τάξη
  - γ) Τιμωρείτε τους συμμαθητές του όταν τον απομονώνουν
  - δ) Μιλάτε στην τάξη για τη χώρα του και τον πολιτισμό της
-
10. Απαραίτητη προϋπόθεση για μια αποτελεσματική διδασκαλία είναι το κατάλληλο ψυχοπαιδαγωγικό κλίμα στη σχολική τάξη. Με ποιον τρόπο μπορούμε να το διασφαλίσουμε;
- α) με την τακτική αυστηρή βαθμολογία των μαθητών
  - β) με τις συχνές επαναλήψεις της ύλης
  - γ) με τη συμμετοχή των μαθητών στη λήψη αποφάσεων μέσα στη σχολική τάξη
  - δ) με την οργάνωση του μαθησιακού υλικού με τη βοήθεια προκαταβολικών οργανωτών
-
11. Κατά την εκπαιδευτική διαδικασία ορισμένοι μαθητές εκδηλώνουν συστηματικά και για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των επτά μηνών συμπτώματα υπερκινητικής συμπεριφοράς. Τα συγκεκριμένα συμπτώματα αποτελούν ένδειξη:
- α) αντιδραστικής συμπεριφοράς
  - β) κακής διαπαιδαγώγησης
  - γ) αναπτυξιακής διαταραχής με νευρολογικό υπόβαθρο
  - δ) κινητικών προβλημάτων
-
12. Οι λανθασμένες απαντήσεις των μαθητών σε ένα μάθημα:
- α) εμποδίζουν τη διαδικασία της μάθησης
  - β) πρέπει να αγνοούνται
  - γ) μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμο εργαλείο όταν ο εκπαιδευτικός τις χειριστεί κατάλληλα
  - δ) πρέπει να διορθώνονται ετεροχρονισμένα από τον εκπαιδευτικό
-
13. Με ποια πρακτικά κριτήρια μπορεί ο εκπαιδευτικός να αξιολογήσει τη σοβαρότητα ενός συμπτώματος προβληματικής συμπεριφοράς;
- α) ένταση του συμπτώματος
  - β) συχνότητα και διάρκεια του συμπτώματος
  - γ) συνύπαρξη και άλλων δευτερογενών συμπτωμάτων
  - δ) όλα τα παραπάνω

Οι επόμενες τρεις (3) ερωτήσεις αναφέρονται στο ακόλουθο κείμενο:

Ο Γιώργος είναι 16 χρονών. Είναι μαθητής της Β΄ τάξης Ενιαίου Λυκείου. Οι γονείς του είναι χωρισμένοι και ο Γιώργος ζει με τη μητέρα του και τον αδελφό του, ηλικίας 20 χρονών. Και οι δύο του γονείς είναι γιατροί με φορτωμένο ωράριο. Βλέπει τον πατέρα του περίπου μια φορά το μήνα για λίγες ώρες, αλλά και τη μητέρα του τη βλέπει μόνο για λίγο το βράδυ, και μάλιστα όχι κάθε μέρα, και ποτέ δεν υπάρχει χρόνος για συζήτηση. Η μητέρα του πιστεύει ότι τα παιδιά πρέπει να μάθουν να είναι ανεξάρτητα και έτσι τα αφήνει να φροντίζουν μόνα τους για το τι θα φάνε, να καθαρίσουν το δωμάτιό τους, να πλύνουν τα ρούχα τους, να αποφασίσουν πώς θα περάσουν το χρόνο τους κτλ. Και οι δύο γονείς, πάντως, τους δίνουν γενναίο χαρτζιλίκι.

Στο σχολείο ο Γιώργος καταφέρνει να περνάει τις τάξεις χωρίς προβλήματα, παρ' όλο που δε διαβάζει καθόλου. Τον ενδιαφέρουν περισσότερο οι φίλοι του, με τους οποίους περνάει τα βράδια του. Πολλές

φορές έχουν μπλεχτεί σε καβγάδες με άλλες παρέες και φαίνεται να το απολαμβάνουν. Όμως, μετά από έναν ξυλοδαρμό κάποιου παιδιού, έγινε μήνυση και τώρα ο Γιώργος κατηγορείται για βίαιη επίθεση και σύσταση συμμορίας. Με αφορμή αυτό το γεγονός, έγινε συνάντηση γονέων στο σχολείο. Εμφανίστηκε μόνο ο πατέρας του Γιώργου, ο οποίος είπε ότι αυτές οι συμπεριφορές είναι φυσιολογικές για εφήβους και ότι κάθε αγόρι πρέπει να περνάει από αυτό το στάδιο αν θέλει να γίνει «άντρας».

14. **Η εικόνα του Γιώργου ως μαθητή δείχνει ότι ο Γιώργος:**
- α) έχει μαθησιακές δυσκολίες
  - β) δεν αξιοποιεί τις δυνατότητές του
  - γ) είναι χαρισματικός
  - δ) είναι τεμπέλης
-
15. **Ποια είναι η πιθανότερη πρόγνωση που θα μπορούσε να γίνει για το μέλλον του Γιώργου;**
- α) Θα ξεπεράσει τα προβλήματα της εφηβείας μόνος του με τον καιρό
  - β) Θα περάσει στο Πανεπιστήμιο και όλα θα ξεχαστούν
  - γ) Θα επαναλάβει την παραβατική συμπεριφορά και θα έχει προβλήματα με το νόμο, αν δεν υπάρξει συστηματική ψυχοπαιδαγωγική παρέμβαση
  - δ) Θα φοβηθεί από τη μήνυση και θα αλλάξει τελείως συμπεριφορά
-
16. **Τι θα μπορούσε να είχε κάνει το σχολείο για να μη φτάσει ο Γιώργος να έχει προβλήματα με το νόμο;**
- α) Να τον τιμωρούσε για τη συμπεριφορά του κάθε φορά που έπεφτε σε παράπτωμα, εφόσον δεν τον τιμωρούσαν οι γονείς του
  - β) Να βρίσκεται σε συνεχή και επίμονη επικοινωνία και με τους δύο γονείς για να τους πείσει ότι ο Γιώργος χρειάζεται το ενδιαφέρον τους
  - γ) Να είχε δείξει μεγαλύτερη αυστηρότητα στη βαθμολογία για να αναγκαστεί ο Γιώργος να διαβάσει περισσότερο
  - δ) Να είχε δείξει μεγαλύτερη επιείκεια στη βαθμολογία για να νιώσει επιτυχημένος ο Γιώργος και να διαβάσει περισσότερο
-
17. **Κατά τη διεξαγωγή της Αποτελεσματικής Διδασκαλίας ο εκπαιδευτικός οφείλει:**
- α) να αποτελεί πρότυπο μίμησης, να ελέγχει, να καθοδηγεί συστηματικά, να ανατροφοδοτεί
  - β) να προβληματίζει, να καθοδηγεί τις διερευνητικές δραστηριότητες των μαθητών
  - γ) να υποστηρίζει και να διευκολύνει με έμμεσους τρόπους τις συλλογικές διαδικασίες μάθησης
  - δ) να συμπαρίσταται στους μαθητές και να τους καθοδηγεί κατά την επεξεργασία των δεδομένων της διδασκαλίας
-
18. **Η γνωστική προετοιμασία των μαθητών κατά την εισαγωγή μιας διδασκαλίας γίνεται με:**
- α) την παρουσίαση από τον εκπαιδευτικό των εργασιών που θα γίνουν προκειμένου να υλοποιηθούν οι διδακτικοί στόχοι
  - β) την υπενθύμιση από τον εκπαιδευτικό στους μαθητές των μεθόδων που θα χρησιμοποιήσει
  - γ) τη βοήθεια στους μαθητές να συσχετίσουν δομές και στοιχεία της παλιάς γνώσης με αντίστοιχα της νέας γνώσης
  - δ) την παρουσίαση από τον εκπαιδευτικό των κύριων σημείων του νέου μαθήματος
-
19. **Με δεδομένο ότι οι γνώσεις σήμερα έχουν ημερομηνία λήξης, κρίνεται παιδαγωγικά σκόπιμο το σχολείο να:**
- α) προσφέρει στο μαθητή όσο το δυνατόν πιο σύγχρονες γνώσεις
  - β) αναπτύσσει στους μαθητές τις γνωστικές και μεταγνωστικές δεξιότητές τους
  - γ) αξιοποιεί τα πλέον σύγχρονα μέσα εκπαιδευτικής τεχνολογίας για απόκτηση γνώσεων από το μαθητή
  - δ) να προβάλλει ως πρότυπα μίμησης σπουδαίους επιστήμονες στην ιστορία
-
20. **Η εφαρμογή της διδακτικής αρχής της αυτενέργειας, κατά τη γνώμη σας, σημαίνει:**
- α) έμμεση παρέμβαση του εκπαιδευτικού προκειμένου ο μαθητής να αυτενεργήσει
  - β) παροχή στο μαθητή εκ μέρους του εκπαιδευτικού δυνατοτήτων για εναλλακτικές επιλογές
  - γ) γνώση και εφαρμογή εκ μέρους του μαθητή τεχνικών εξοικονόμησης πνευματικής ενέργειας
  - δ) αυθόρμητη κι ενεργητική εμπλοκή του μαθητή στις μαθησιακές δραστηριότητες

21. **Ως εκπαιδευτικοί στο σύγχρονο σχολείο οφείλετε να προσφέρετε:**
α) την ίδια ακριβώς βοήθεια σε όλους ανεξαιρέτως τους μαθητές
β) περισσότερη βοήθεια στους «αδύνατους» και περαιτέρω κίνητρα προόδου στους «καλούς» μαθητές
γ) λιγότερη βοήθεια στους «καλούς» μαθητές
δ) περισσότερη βοήθεια στους «αδύνατους» μαθητές
-
22. **Ο σύγχρονος εκπαιδευτικός προκειμένου να αυξήσει τη μαθητική συμμετοχή στο μάθημα:**
α) θέτει χαμηλού επιπέδου ερωτήσεις
β) αιφνιδιάζει με ερωτήσεις τους μαθητές
γ) προσφέρει ποικίλες ευκαιρίες συμμετοχής
δ) αναθέτει εύκολες εργασίες
-
23. **Η μέθοδος Project (Σχέδιο εργασίας):**
α) έχει όρια και διαδικασίες αυστηρά καθορισμένα
β) προγραμματίζεται και υλοποιείται από τους μαθητές
γ) εξελίσσεται ανάλογα με την εκάστοτε κατάσταση και τα ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων
δ) λειτουργεί στη βάση σχετικής πρότασης που κάνει ο εκπαιδευτικός
-
24. **Οι έννοιες και οι γενικεύσεις συμπεριλαμβάνονται, με βάση τη σύγχρονη διδακτική, στη διδασκαλία κυρίως διότι:**
α) προσφέρονται ιδιαίτερα για ασκήσεις εμπέδωσης
β) οργανώνουν τη γνώση και διευκολύνουν την κατανόηση και τη μεταφορά της γνώσης
γ) συντομεύουν την ύλη και εξοικονομούν πολύτιμο διδακτικό χρόνο
δ) προετοιμάζουν τους μαθητές για τις εξετάσεις που ακολουθούν
-
25. **Η κυρίαρχη άποψη της σύγχρονης διδακτικής αναφορικά με τις μορφές διδασκαλίας είναι ότι:**
α) οι δασκαλοκεντρικές μορφές ανήκουν οριστικά στο παρελθόν
β) μόνο κάποια στοιχεία δασκαλοκεντρικά μπορούμε να χρησιμοποιούμε, ενταγμένα πάντοτε σε μαθητοκεντρικά πλαίσια
γ) εναλλακτικά με άλλες μορφές μπορούμε να χρησιμοποιούμε και τις δασκαλοκεντρικές μορφές
δ) η διδασκαλία κατά ομάδες αποτελεί «μονόδρομο» για το σύγχρονο σχολείο
-
26. **Θετικό θεωρείται το ψυχολογικό κλίμα της τάξης που συνδυάζει:**
α) χαμηλό βαθμό δυσκολίας μαθημάτων και υψηλού επιπέδου υλικοτεχνική υποδομή
β) υψηλού βαθμού συνεκτικότητα και μέτριο βαθμό δυσκολίας
γ) υψηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας και ταχείς ρυθμούς εργασίας, στοιχεία που χαρακτηρίζουν την κοινωνία μας
δ) χαμηλό βαθμό διενεκτικότητας και υψηλό βαθμό δραστηριοποίησης
-
27. **Οι σχέσεις καθηγητών-μαθητών είναι σημαντικές κυρίως διότι:**
α) επηρεάζουν την αυτο-αντίληψη των εφήβων
β) υπενθυμίζουν και στις δύο πλευρές τους ρόλους τους
γ) μέσω αυτών παρέχονται στους εμπλεκόμενους οδηγίες και πληροφορίες
δ) μέσω αυτών εξασφαλίζεται η αποδοχή των κανόνων του σχολείου από τους μαθητές
-
28. **Πώς κατά κανόνα τοποθετούνται οι εποικοδομιστές (κονστροκτιβιστές) απέναντι στις ατομικές-σιωπηρές εργασίες που γίνονται στην τάξη;**
α) Τις στηρίζουν, διότι κάθε μαθητής ακολουθεί τους δικούς του ρυθμούς
β) Τις αποφεύγουν, διότι οδηγούν εύκολα σε πλήξη τους μαθητές
γ) Τις στηρίζουν, διότι διασφαλίζουν ήρεμο πλαίσιο εργασίας
δ) Τις αποφεύγουν, διότι στερούν από τους μαθητές τη δυνατότητα διαλεκτικής αντιπαράθεσης
-
29. **Η διερευνητική προσέγγιση που προτείνει ο J. Dewey:**
α) είναι σχεδόν ταυτόσημη με τη μαιευτική του Σωκράτη
β) είναι σχεδόν ταυτόσημη με τους «προκαταβολικούς οργανωτές» του Ausubel
γ) κινείται στην ίδια λογική με τον επιστημονικό τρόπο εργασίας
δ) κινείται στο πλαίσιο του αριστοτελικού σχήματος «θέση-αντίθεση-σύνθεση»
-
30. **Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία σύμφωνα με την έρευνα:**
α) συμβάλλει στην κοινωνικοποίηση των μαθητών αλλά σε βάρος της σχολικής γνώσης
β) στηρίζει και ωφελεί τους «αδύνατους» αλλά μάλλον αδικεί τους «καλούς» μαθητές
γ) βοηθά και τους «καλούς» μαθητές, διότι τους παρέχει τη δυνατότητα να αναλάβουν διδακτικούς ρόλους
δ) προσφέρεται μόνο για μαθητές μεγάλων ηλικιών που ξέρουν πώς να συνεργασθούν

31. Η διαθεματική προσέγγιση της σχολικής γνώσης:

- α) προσεγγίζει τη σχολική γνώση ως ολότητα και γι' αυτό καταλύει τη στεγανότητα μεταξύ των διακριτών μαθημάτων του αναλυτικού προγράμματος
  - β) υλοποιείται μέσα από τις συγκρίσεις των απόψεων που διατυπώνουν οι διαφορετικοί κλάδοι για το ίδιο θέμα
  - γ) συνενώνει οργανικά δύο κλάδους σε ένα (π.χ. Βιοχημεία)
  - δ) δεν βασίζεται στην επιστημονική γνώση των επιμέρους επιστημονικών κλάδων
-

32. Το περιεχόμενο της αξιολόγησης οφείλει να βρίσκεται σε άμεση αντιστοίχιση πρωτίστως με:

- α) τα διδακτικά μέσα της διδασκαλίας
  - β) τους διδακτικούς στόχους της διδασκαλίας
  - γ) το χρονικό προγραμματισμό της διδασκαλίας
  - δ) τις ασκήσεις εφαρμογής της διδασκαλίας
-